

פתיחה

פתיחה זו יסודית להבנת הספר כראוי ולכך אין ראוי כלל לדלג עליה

א

בדרכינו דרך העבודה נשתמשנו רבות בכ' יסודות. א. חזרה על תוכן אחד פעמים רבות ללא כל שינוי, ע"מ שיקלט היטב בנפש האדם. ב. לדבר בפשיטות לאורך כל היום עם הקב"ה. ואם ישיאך היצה"ר ויאמר לך בלחישתו, "חדש אסור מן התורה". אף אתה ענה כסיל כאולתו, שאין כאן חדש כל עיקר, ומצינו זאת רבות בצורת העבודה של הגה"ק בעל "יסוד ושורש העבודה", כפי שכתב הוא עצמו בכ"י בצואתו הק'.

ב

נצטט כמה קמעים מדבריו שם (סימן יא - יב) וז"ל, "בני אהובי, כתבתי לכם כל זה, בכדי שגם אתם תתנו אל לבכם הטהור לעבודה רמה זו. היינו שתהא מרגלא בפיכם בתמידיות, תפלות למקום ב"ה וברוך שמו - הן באריכות, הן בקיצור - שכמעט לא מצינו בכל מצות בוראנו ית"ש מפורש לשון עבודה, רק בתפלה, וכו'. לכן בני אהובי, זכרו אל תשכחו עבודה הרמה הזו, וכו'. רק שיהיה מקירות לבכם, שבודאי יקראו תפלות לפני המקום ב"ה. וכל הודאה ותפלה כזו, בא כלב האדם מגודל האהבה באלוהותו הק'. וזה עיקר שורש מחשבת רצון הבורא ית"ש ויתעלה זכרו לעד, בכריאת האדם בעולם השפל הזה. זכרו בני אהובי ואל תשכחו עבודה זו, ואז תהיו עובדי ה' יתעלה אמת".

ועוד כתב שם (סימן לד), "גם בגודל ההתפארות באלהותו ה' בתמידיות, היה מרגלא בפי להזכירו ית"ש ויתעלה בתמידיות. היינו אפילו בעת שלא הייתי עוסק בתורה ותפלה או מצוה - אמרתי בפה מלא בשמחה עצומה, שלש תיבות אלו: 'יוצרי ובוראי אתה!' ואמרתי שלש תיבות אלו פעמים רבות זו אחר זו, מגודל התשוקה באלהותו הק'. ואחר שלש תיבות אלו אמרתי בזה הלשון: 'יוצרי ובוראי, אני מאמין באמונה שלמה שאתה בראת כל העולמות עליונים ותחתונים, עולמות לאין קץ ומספר ותכלית, ואני מקבל אלוהותך הק' עלי', וכו'.

גם קודם כל עשות מצוה, הייתי מזכיר תיבות הנ"ל, היינו קודם עטיפת הטלית וקודם הנחת תפלין, הייתי אומר: 'יוצרי ובוראי הריני רוצה להתעמף בטלית' וכו'. גם קודם הילוכי לביהכנ"ס שחרית וערבית, אמרתי ג"כ בפה מלא בשמחה עצומה, 'יוצרי ובוראי, אני רוצה לילך לביהכנ"ס להתפלל לפניך שחרית עם ציבור'. גם כשהייתי צריך לישן ולא יכולתי לישן, מיד חשבתי במחשבתי שלש תיבות אלו, 'יוצרי ובוראי אתה!'.

בלל אחד אגיד לכם בני אהובי, שהיו שלש תיבות אלו, וקבלת אלוהותו ית"ש ויתעלה, מרגלא בפי בתמידיות, וכ"ש במחשבתי בעת שלא הייתי עוסק בתורה ותפלה, וכו'. ולפעמים התפללתי להשם יתעלה באותו עת ופנאי הנ"ל, שיעזור לי בעבודתו הק', והתפללתי בלשון הפסוק בתהלים (קיש, לה, לו) 'הדרכני בנתיב מצותך' וגו'. 'הט לבי אל עדותיך' וגו'. גם בפסוק (שם קמג, י) 'למדני לעשות רצונך כי אתה אלהי' וגו', וכיוצא. ואמרתי פסוקים אלו כמה פעמים זו אחר זו, מעומקא דליבא מאוד, "עכ"ל.

ג

והנה ישכיל המבין שאין טעם להעתיק את לשונו ולעשות כן כל אדם לעצמו. ראשית, כי הוא עשה כן לפי מדריגתו הרמה, וכיצד נדמה אנו לו. ועוד, וזאת העיקר, הדיבור צריך לנבוע מן הנפש הפרטית של כל אחד. כל העתק

מאחר, זוהי עבודה חיצונית שכמעט ואין בה תועלת כלל. על כל אדם להיות נובע ויוצר מעצמו, ולדבר לפי מדת נפשו עם הבורא, הן בסגנון הלשון, והן ברמת הדיבור, שנצרך שהדיבור לא יהיה מן השכל, אלא מן הלב, מן התשוקה, מן הרצון, מן התקוה. דיבור שנובע מן השכל גרידא, כמעט ואין בו תועלת. צריך להיות חכם, מבין ומרגיש, ולא להיות מעתיקי שמועה גרידא. זו הנחת בסיס לכל הדרך המובאת בספר זה. צריך לקלוט את הנקודה הפנימית של הספר, ולא להעתיק ולישם את המילים הכתובות שבו, ואת הלשון שבו נשתמש המחבר. אני את לבי כתבתי למען לא יכשל הקורא העובד, נא לשים לב לדברים הללו, ולא להתעלם מהם. לולי זאת, כמעט ואין תועלת בעבודה לפי ספר זה.

ד

והנה עוד הקדמה יסודית בענין הדיבור עם ה', שהארכנו לדבר בו בספר. צריך לדעת, על דרך כלל אי אפשר לחשוב מיד תחלה עם ה', ולדבר עם ה' מיד. אלא תחילה על האדם להתבודד עם עצמו, ולערוך מערכות במחשבתו, וכו'. (והנה עצם עבודת המחשבה לעצמה, היא עבודה ארוכה בכל נושא, וצריך לה בירור רחב. אדם שמדלג על שלב בירור המחשבה, דרכו איננה מיוסדת. פרקים אלו נועדו בעיקר לברר את חלק הדיבור). ולאחר שהדברים סדורים אצלו יפרטם פרט אחר פרט, הכל מכלל לה' ית"ש. אולם נצרך קודם בנין עצמי של "לבד". אם לא כן, יש חשש שאדם כל הזמן עוסק במשהו שחוץ לו, ואינו חי את עצמותו. (באמת הקב"ה הוא ממש חלק של האדם, הנשמה חלק אלוך' ממעל. אולם אף שזוה אמת, האדם עדיין לא חש זאת, ולפי השגתו הקב"ה חוצה לו, וד"ל.) ואע"פ שכתבנו הרבה פעמים יחשוב ויאמר לה', מחוסר רצון להאריך דילגנו על דרך כלל על שלב זה, אולם צריך לידע שעל דרך כלל קודם יערוך הדברים לעצמו, ואח"כ יפרטם לבורא (במדריגה עליונה יותר, אפשר לכתחילה לפעמים לדבר ישר עם הבורא. אולם זה רק לאחר עבודה של שנים, וגם בזה לא כל המקרים והעיתים שווים, וד"ל).

כל זאת אמור על דרך כלל, אולם יש יוצא מן הכלל. והוא בחינת צעקה, שאדם צועק אל ה' בלי הרבה לחשוב, ובזמן שזה מצב נפשו של אדם, מחשבה או איננה מעלה כלל. אז המעלה הפוכה, "צעק לבם אל ה'" (איכה ב, יח). והדברים הללו דקים ועדינים בנפש, וכל עובר ה' צריך לחוש את נפשו בכלל, ואת מצב נפשו עתה בפרט. ומבקשי ה' באמת, ישכילו על דבר אמת באמת, "וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים". (תהלים פד, יב)

ה

עוד זאת צריך לידע, ספר זה אינו מביא את האדם לתכלית של עובר ה' אמיתי, אלא מקרבנו. נבאר: האדם יש לו נפש, נשמה, וע"ג ג' לבושי, מעשה, דיבור ומחשבה. תחילה על האדם לעבוד עם לבושי הנשמה, ולזכר ולטהרם ולצרפם, ולאחר מכן על האדם להכנס פנימה, לנשמה עצמה. והוא ענין הדבקות הפנימית בקב"ה, דבקות שלמעלה מן המחשבה. ספר זה בעיקר עוסק בדרך של עובר ה' העוסק עדין בלבושי הנפש, אולם לאחר מכן יש מהלך פנימי יותר איך להשיג את הנפש, הנשמה בעצמותה. והדברים שייכים רק ליחידים, זעיר פה וזעיר שם נגענו בדברים במדור מילי דעבודה.

ו

רבות נשתמשו בספר זה, במדת התמימות. ולרבים נראה שזו דרך לתמימים, חסרי שכל, אנשים פשוטים שלא שנו וקרו הרבה. אולם הם ששנו, למדו רבות, ובקיאם הרבה מאוד, להם טוב יותר פילפול, דברים עמוקים, ולגביהם הם חשים שהתמימות כעין זילותא, (עיין בהקדמת מס"י). ובאמת אינו כן, מדת התמימות האמתית, ולא הדמיונית והמקרית, אלא תמימות אמיתית עקבית, לגבי הבורא עולם, היא מעלה נוראה, כדכתיב "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" (דברים יח, יג). וככל שהאדם תמים יותר, הוא יותר עם ה' אלוקיך". וזו מעלה נוראה ונשגבה שקשה להשיגה, כיון שמבע של הלומד שאינו תמים, וצריך את שני המעלות, גם את הפלפול, וגם את התמימות. וכח

הפלפול, מונע את השגת מדת התמימות. וזו העבודה הקשה, גם להיות מפולפל, וגם "תמים עם ה'". וזו כל מטרת הספר, שהאדם יהיה למדן מופלג, וגם תמים כתינוק ממש עם בוראו.

ז

והנה אדם שאין בו תמימות, נראה לו שספר זה הוא דרך של פשוטי עם, או לבנ"א שנולדו בטבעם תמימים. ובאמת אינו כן, שהתמימות האמתית, היא תמימות מתוך עומק הנשמה, תמימות שנובעת מהכרה שכלית עמוקה במי שמאמינים בו, ולא תמימות טבעית של שטות. וזו התכלית של היהודי, להיות ת"ח מפולפל, ויחד עם זאת תמים גדול מאוד מאוד עם ה', תמימות של "כגמול עלי אמו" (תהלים קלא, ב), ובתמימות זו נשתבח יעקב אבינו, שנקרא "איש תם" (בראשית כה, כז), תמימות דקדושה.

ח

והנה לגבי החסידות, כתב הרמח"ל (מס"י פי"ח) וז"ל, "מדת החסידות, צריכה היא באמת לבאור גדול, כי מנהגים רבים ודרכים רבים עוברים בין רבים מבנ"א בשם חסידות, ואינם אלא גלמי חסידות, בלי תאר וכלי צורה וכלי תיקון. ונמשך זה מחסרון העיון וההשכלה האמתית אשר לבעלי המדות בהם, כי לא טרחו ולא נתיגעו לדעת את דרך ה' בידיעה ברורה וישרה, אלא התחסדו והלכו כמה שנודמן להם לפי הסברא הראשונה, ולא העמיקו בדברים ולא שקלו אותם במאזני החכמה. והנה אלה הבאישו את ריח החסידות בעיני המון האנשים ומן המשכלים עמהם".

והנה כדברים אלו ממש, קרה ביחס למדת התמימות. מתוך שיש בנ"א תמימים, ללא ביקורת הדעת האמתית, דעת תורה, והם פועלים בחוצות, ובשאר דרכים בצורה של תמימות חסרת דעת, ועי"כ הבאישו את ריח התמימות האמתית, תמימות דקדושה. וזו מעצת היצה"ר, להרחיק בנ"א

בלבני משכן אבנה

י

מִן הָאֵמֶת, מִן תְּמִימוֹת דְּקְדוּשָׁה. וְאֵתָה בֶן תּוֹרָה לְמִדָּן וְכוּ', אֵל תִּיפּוֹל בְּעֵצַת הַיְצִה"ר. אֵלֵא בְנָה לְךָ עוֹלָם פְּנִימִי, עֵשִׂיר בְּהַשְׁגַּת הַתּוֹה"ק בְּעוֹמֵק הָעֵינָן. וַיַּחֲד עִם זֹאת, תְּמִימוֹת עֲמוּקָה מְאֹד, וַיִּצִיבָהּ מְאֹד, בְּכוֹרָא עוֹלָם. זֶה מִטְרַת הַסֵּפֶר, לְקִרְבֵּי אֵת הָאָדָם לְקוֹנֹו, מִתּוֹךְ תְּמִימוֹת דְּקְדוּשָׁה, תְּמִימוֹת דְּנִשְׁמָה, וְלֹא מִתּוֹךְ תְּמִימוֹת שֶׁל נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, ה' יִזְכְּנוּ לָזֶה.

וְזֶה סוּד מֵלֶת אֵמֶת, א - תִּם. כִּכֵּל שְׂאֵדָם תִּם יוֹתֵר, הוּא יוֹתֵר דְּבוּק בְּחֻתְמוֹ שֶׁל הַקִּב"ה, אֵמֶת. וַיּוֹתֵר דְּבוּק בְּא', בְּאֵלּוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְכֵל זֶה יָדוּעַ לְיֹדְעִים.